

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ¹⁾

PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у септембру 2013. године у односу на август 2013. године у просјеку су ниже за 0,2%, у односу на септембар 2012. године ниже су за 1,1% као и у односу на децембар 2012. године за 1,1%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2013. године, у односу на август 2013. године, цијене енергије у просјеку су више за 0,1%, цијене интермедијарних производа у просјеку су ниже за 0,7%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу за 0,1%, док су цијене капиталних производа као и цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Б) вађење руда и камена у септембру 2013. године у односу на август 2013. године у просјеку су више за 0,7%, цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија у просјеку су ниже за 0,4%, док су као и цијене подручја (Д) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у септембру 2013. године у односу на август 2013. године остварен је раст цијена у: вађењу угља и лигнита (мрког угља) 1,9%; производњи одјеће 1,8%; производњи коже и производа од коже 0,7%; производњи папира и производа од папира 0,4%; производњи готових металних производа, осим машина и опреме 0,2%; вађењу руда метала као и производњи електричне опреме 0,1%.

Пад цијена у септембру у 2013. године у односу на август 2013. године остварен је у: производњи основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата 1,9%; производњи прехранбених производа 1,0%; производњи производа од гуме и пластичних маса 0,8%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,6% и вађењу осталих руда и камена 0,1%.

У преосталих шеснаест области индустријске производње цијене су у септембру 2013. године у односу на август 2013. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer Prices of industrial products on domestic market in September 2013, compared to August 2013, were on the average 0.2% lower, compared to September 2012, they were on the average 1.1% lower and compared to December 2012, they were on the average 1.1% lower.

By purpose of consumption in September 2013, compared to August 2013, prices of energy were on the average 0.1% higher, prices of intermediate goods were on the average 0.7% lower, prices of consumer non-durables were 0.1% lower, prices of capital goods as well as prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), prices of the section (B) Mining and quarrying in September 2013, compared to August 2013, were on the average 0.7% higher, prices of the section (C) Manufacturing were on the average 0.4% lower, and prices of the section (E) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production in September 2013, compared to August 2013, prices increased in the following divisions: Mining of coal and lignite (black coal) 1.9%; Manufacture of wearing apparel 1.8%; Manufacture of leather and related products 0.7%, Manufacture of paper and paper products 0.4%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.2%; Mining of metal ores same as Manufacture of electrical equipment 0.1%.

Decrease in prices in September 2013, compared to August 2013, was recorded in the following divisions: Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations 1.9%; Manufacture of food products 1.0%; Manufacture of rubber and plastic products 0.8%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.6% and Other mining and quarrying 0.1%.

In the remaining sixteen divisions of industrial production, prices in September 2013, compared to August 2013, were on the average at the same level.

¹⁾ Индекси цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту од јануара 2013. године се рачунају у складу са Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 23/11) и Класификацијом дјелатности БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 9/13). Наведене класификације су засноване на ревидираној статистичкој класификацији економских дјелатности NACE rev. 2. Индекси су прерачунати на нову базу годину 2011=100.

Since January 2013, producer price indices of industrial products at domestic market are calculated in accordance with the Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 ("Official Gazette of RS", No. 23/11) and Classification of Activities of BH ("Official Gazette of RS", No. 9/13). These classifications are based on the revised statistical classification of economic activities NACE Rev.2. Indices are re-calculated to the new base year 2011=100.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2013
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2013

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2013</u> VIII 2013	<u>IX 2013</u> IX 2012	<u>IX 2013</u> XII 2012	<u>I-IX 2013</u> I-IX 2012	<u>IX 2013</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,8	98,9	98,9	100,5	99,6	100,4	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,1	100,2	100,4	100,2	100,4	100,5	Energy
Интермедијарни производи	99,3	96,9	96,7	101,3	98,3	100,5	Intermediate goods
Капитални производи	100,0	99,5	99,3	99,6	99,3	99,5	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	100,3	100,3	99,8	100,3	98,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,9	98,9	99,1	100,0	99,6	100,5	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	100,7	101,6	102,7	101,2	102,5	102,8	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	101,9	103,5	106,4	101,7	106,3	103,8	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	100,1	101,3	101,6	101,8	101,1	103,4	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	99,9	99,4	99,4	99,0	99,4	100,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,6	97,8	97,8	100,7	98,9	100,4	C Manufacturing
10 Производња прехрамбених производа	99,0	95,5	95,3	101,6	97,6	99,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	101,3	100,8	102,3	102,2	101,8	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	95,5	95,2	97,2	96,7	102,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,5	100,6	100,0	100,4	99,1	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	101,8	100,0	99,4	98,8	98,8	99,1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,7	100,6	101,5	98,8	99,9	98,0	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,4	98,8	99,2	99,8	99,1	99,4	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,4	100,9	100,9	101,0	101,2	100,0	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штапање и умножавање снимљених записа	100,0	99,9	100,2	99,9	100,0	101,3	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,0	99,4	102,2	104,6	102,9	109,4	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,0	96,9	98,0	97,8	97,8	106,6	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	98,1	100,2	98,4	101,7	100,0	100,2	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	99,2	99,6	98,8	100,1	99,3	101,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	99,3	99,3	100,6	100,1	101,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2013 (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2013 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2013</u> VIII 2013	<u>IX 2013</u> IX 2012	<u>IX 2013</u> XII 2012	<u>I-IX 2013</u> I-IX 2012	<u>IX 2013</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
24 Производња базних метала	100,0	99,7	100,1	98,9	99,1	98,3	24 <i>Manufacture of basic metals</i>
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	100,2	97,3	97,4	98,4	97,3	100,2	25 <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,1	100,0	99,5	99,6	99,1	26 <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>
27 Производња електричне опреме	100,1	101,7	101,5	101,0	101,5	100,5	27 <i>Manufacture of electrical equipment</i>
28 Производња машина и опреме Д.Н.	100,0	99,3	99,5	99,7	99,6	100,0	28 <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	29 <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	100,5	95,9	97,3	96,4	102,7	30 <i>Manufacture of other transport equipment</i>
31 Производња намјештаја	100,0	100,3	100,3	99,7	100,2	98,8	31 <i>Manufacture of furniture</i>
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	100,2	100,3	99,9	100,1	100,1	32 <i>Other manufacturing</i>
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	100,4	100,4	100,4	100,4	99,9	33 <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	D <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100	100	100	100	100	100,1	35 <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2013. години чини 361 производ. Сваког мјесеца прикупља се 1366 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 358 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

Класификација индустријских производа је заснована на Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 ("Службени гласник Републике Српске", бр. 23/11 од 09.03.2011. године), која је заснована на PRODCOM листи 2010.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (EPI) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2013 consists of 361 products. Each month 1 366 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 358 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in BH 2010. (Official Gazette of RS, No. 23/11 from 09.03.2011.) which is based on PRODCOM list 2010.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.